

ÅRSMÖTET I ESLÖVS MEDBORGARHUS

Här ser vi en del av mötesdeltagarna under lunchpausen.

Foto: Marjatta Titoff

Snabbt årsmöte 2014

Hela styrelsen blev omvald när föreningen hade sitt årsmöte på Medborgarhuset i Eslöv den 20/3. Eftersom det inte var några större diskussioner om verksamheten och inte några inkomna skrivelser att ta ställning till, var själva årsmötet snabbt avverkat. Börje Dahl från Ystad kom med ett förslag om att ett mindre bibliotek med litteratur som handlar om de finska krigen och krigsbarnen, skulle placeras på olika ställen i Södra Sverige. Böckerna skulle sparas för kommande generationer. Efter årsmötesförhandlingarna serverades lunchen i restaurangen.

Därefter vidtog den sk. lättare avdelningen. Nya medlemmar presenterade sig och berättade om sina krigsbarnsminnen. Vår medlem Pertti Pennanen från Karlshamn underhöll med pianomusik. Den hastigt sammankallade kören sjöng flera vackra sånger under ledning av Sirkka-Liisa Tobiasson från Vinslöv. En av körmedlemmarna kom med kommentaren att detta var första gången hon deltog i en kör som inte hade övat innan framträdandet. Likväl lät det väldigt bra. Föreningens sommarträff är planerad till i början av juli.

Antero Ijäs Nilsson

Välkomna till det nya året!

Vilken början på vårt nya arbetsår. Ett sjuttiotial nya och gamla medlemmar hade hörsammat kallelsen till årets första möte. Jag tror det är något av rekord för våra årsmöte.

Alla glada och positiva som spred en härlig stämning i lokalen.

Mötesförhandlingarna blev inte långvariga. Valberedningen hade gjort ett bra jobb.

Pertti Pennanen informerade lite om vår **sommarträff** som i år är förlagd till Karlshamn den 3 juli. Vi börjar med en måltid på **Port Hotel** sedan skall vår guide för dagen, Pertti, berätta om sin resa till Sverige.

Därefter beger vi oss till det närliggande Punchmuseet som Pertti kommer att guida oss igenom.

Karlshamnspunchen är ju världsberömd och kanske det enda tillverkningsstället för punch i hela världen.

Efter rundvandringen finns det möjlighet att även provsmaka det berömda drycken.

Port Hotel Karlhamn

Samling kl 12.30
Drottninggatan 102-104,
374 38 Karlshamn
Parkering finns vid hotellet.

Se bifogad inbjudan!

Nya medlemmar

Två nya medlemmar **Eva Jons-son** och **Pertti Laine**, berättade om sina levnadsöden som krigsbarn. Eva hade aldrig berättat sin historia tidigare. Mycket intressant att höra. Vi tröttnar aldrig att på att få dessa öden berättade för oss. Pertti Laine tyckte att han hade mycket mer att berätta och menade på att han nog skulle kunna fylla en bok med sina upplevelser. Vi ser med spänning fram emot detta.

Efter ett ganska turbulent år var det fantastiskt roligt att så många kom och visade sin glädje över att åter få träffas.

Nya sektioner, en mycket trevlig sak är att vi nu har så många grupper runt om i vårt upptagningsområde.

Nu finns det inte mindre än sex grupper som startat upp.

Följande orter är nu representerade:

Göingebygden, Karlshamn, Kristianstad, Hässleholm, Lund och Ystad. Helsingborg är också på gång.

**Vi hoppas ni alla
skall få en riktigt
skön sommar!**

Soini/Styrelsen

TERVE medlemsblad för Sydsveriges Finska Krigsbarn.

Redaktör: **Antero Ijäs Nilsson.**
e-post: **antero.i-n@telia.com**
Skolgatan 4, 289 31 KNISLINGE

Material till **tidning** och **hemsida** skickas till redaktören.

Ansvarig utgivare: Soini Andersson, ordf.

Föreningens org.nr 802451-7701 **Plusgiro 13 44 19-1**

Adress: Veikko Bern, sekr. Klörups Backar 157-0
231 95 TRELLEBORG

TACK, ANDERS!

Han var en man i sina bästa år. Tidigt intresserade han sig för det militära. Fadern var tidningsman. I en familj som denna tror jag det är lätt att bli nyhetsintresserad.

Anders tog värvning vid Göta artilleriregemente 1938. När jag läser om honom framstår han som en handlingens man. 1941 hade han nått sergeants grad. I slkten fanns en man som 77 år tidigare hade kämpat på Finlands sida. Detta inspirerade Anders tidigt att anmäla sig som frivillig. Han ville hjälpa Finland, men såg säkert också att detta var en sätt att säkra Sveriges gräns. Han kom att tillhöra Hangöbataljonen Den bestod av mellan 800 och 900 rikssvenskar.

Hangö var ett ställe som Ryssland mycket gärna ville ha.

16 månader kämpade han och hans kamrater tillsammans. Ingen vet väl hur det gick till. Men kanske ville Anders bistå en sårad kamrat. Det är i sådana lägen som man glömmer sig. Han blev skjuten av en rysk prickskytt. Anders och en kamrat som dog samtidigt hedrades med en fin jordfästning i Finland. Kistan med Anders kropp kom hem till Göteborg. Han begrovs i familjegraven på Örgryte gamla kyrkogård.

Det är ofattbart svårt att förlora ett barn. Och sorgen blir inte enklare när man inte får se den döde. På 40-talet dog de flesta hemma. Men själva sörjandet höll på att förändras. Sorgflor och sorgband

försvann först i städerna. Den långa sorgetiden med sina igenkänningstecken avvecklades. men kunskapen om sörjandet fanns inte. Först 20 år senare talade man om sorgearbete.

Anders mor har gått till eftervärlden som modern som aldrig talade om sin döde son. Kanske hade hon uppmuntrat Anders planer på att gå ut i kriget. Skuld stör ofta sörjandet. Jag tror ändå att det är så enkelt som att minnet gjorde alltför ont. I början av sorgen tog omgivningen hänsyn. Vi gör ofta så. Sörjande har beskrivit hur tyst det blev efter begravningen.

Men sorgen är en färskvara. Den är en tillgång som inte får fuskas bort.

I våra krigsbarnsliv har vi sopat många sorger under mattan. Det gick ju inte att vara ledsen när man fått det så bra. Våra finska familjer har också lidit. Jag tänker på den finska modern i "Den bästa av mödrar" Pojken som blivit man ville ha svar på alla sina VARFÖR. Men hon försökte inte ens.

Ta vara på möjligheten att stötta den som sörjer. Det behövs inte många ord. Bara att vara nära.

Gå gärna till Anders grav när du kommer till Göteborg. Han vilar på den Lundströmska familjegraven på Örgryte gamla kyrkogård.

Han hette Anders Wigert-Lundström.

Tack, Anders!

Birgitta Berg. Harlösa

GULAG av LARS COLLIANDER

TAVLAN FRAMSTÄLLER DEN GRÄNSLÖSA ONDSKAN I STALINS KOMMUNISTISKA SKRÄCKVÄLDE.

Den finländske konstnären Lars Colliander föddes 1932 och är sedan några årtionden bosatt i USA. Under efterkrigsåren var Lars och jag klasskamrater i Tölö Svenska Samskola i Helsingfors där vi bägge tog studenten 1951. Tavlans fick Gerd och jag som gåva vid ett besök hemma hos makarna

Colliander i New York 2002. Lars har haft flera utställningar i Finland.

Den kände finländske historikern Eirik Hornborg gav krigsåret 1943 ut en liten skrift med titeln **VARFÖR KÄMPAR FINLAND?** Ett bättre svar på denna fråga än Collianders konstverk, är i mitt tycke svårt att tänka sig. Där ville man inte hamna! En bild säger sannerligen mera än aldrig så många ord!

Jean Cronstedt

INTRESSANTA BÖCKER

Mika Kulju:

Röda armén och den vita döden.

SUOMUSSALMI 1940

SMB, 2013.

Den i Uleåborg verksamme historikern och författaren Mika Kulju gav 2009 ut boken Raateen Tie – Talvisodan sankaritarina, som genom SMB:s försorg nu också utkommit i svensk översättning. Den ger en fängslande skildring av ett av Vinterkrigets mest dramatiska skeenden, som för Finland hade kunnat sluta i en katastrof.

Utan upptäckt hade Sovjet före anfalllet den 30 november 1939 lyckats samla två stora divisioner i ödemarkerna öster om gränsen i höjd med Suomussalmi. De första rapporter-

na om de anfallande styrkornas verkliga storlek betvivlades därför av ledningen för det lokala finska försvaret.

Den ryska krigsledningen hade räknat med att inom tre veckor nå Uleåborg för att där kunna hålla sin segerparad på Stalins födelsedag den 21 december! Om denna plan hade lyckats skulle Finland ha blivit avskuret på mitten, utan landförbindelse västerut!

Försvarssegrarna vid Suomussalmi och på Raatevägen fick stor betydelse för Vinterkrigets utgång. Krigsbytet blev så

stort, att det beräknades räcka för att utrusta en hel finsk division.

Denna bok är mycket läsvärd! Icke minst för oss krigsbarn.

Jean Cronstedt

Mika Kulju:

LANDSTIGNINGEN I TORNEÅ 1944

Finland anfaller Tyskland. SMB, 2013.

På Raatevägen under Vinterkriget och i Tali-Ihantala under Fortsättningskriget kämpade Finland för den finska nationens fortsatta existens.

Landstigningen i Torneå i oktober 1944 utgjorde däremot inledningen av en stormaktspolitisk tvångshandling, som hade dikterats av Stalin. Finska soldater tvingades strida mot sina tidigare vapenbröder – på sin tidigare fiendes kommando! I denna bok skildrar Kulju med stor sakkännedom den avgörande striden i Lapplandskri-

get, det sista av de tre krig Finland under andra världskriget tvingades utstå och utkämpa. För den historieintresserade är också denna bok mycket insiktsgivande.

Jean Cronstedt

Vi tar gärna emot fler boktips från våra läsare.

Skicka in bidragen till vår redaktör.

I Savolax Skogar!

Borta i gläntan vid skogen ligger Torpet kvar!
Där växte jag upp med Mor och Far.

En ko och en gris och några höns,
Efter några år också en häst som hette Jöns.

I sjön det fångades fisk och på den lilla åkern,
det såddes Råg,

Korn och rovor och sattes potatis.
Tänk att dom klarade sig alltid på något vis.

Det var ett arbetsamt och strävsamt par,
Min Mor och min Far.

Laxmannen!
Mitt Finska namn Lohikainen!

Onni Lönnqvist

Vilka är dessa barn?

I förra numret hade vi denna bild av Finska krigsbarn från 1942 i Knislinge. Vi har nu fått veta namnen på några av dessa.

Främre raden: Flickan 4:a från vänster. Pirkko (Brita) Blomvall, framför henne Manne Albertsson.

Flickan 3:a från vänster. Eila Ekholm (var hos Joel Eklund i Knislinge).

Pojken 3:a från höger. Harri, (var hos systrarna Jonsson som hade klädaffär här i Knislinge).

Bakre raden: Flickan 1:a från höger. Leila Lehtinen (var hos Gösta Lahger).

Pojken 2:a från höger. Pentti Anttila (var på Norups gård).

Antero Ijäs Nilsson

Nya SEKTIONER

LUND - MALMÖ - TRELLEBORG

Måndagen den 03 mars togs ett viktigt steg i bildandet av en lokalsektion i sydvästra Skåne.

17 förväntansfulla personer träffades på Mötesplatsen i Kirseberg. Under ledning av Annikki Nilsson och Markku Juntunen

kom vi strax igång med att berätta om våra olika öden och äventyr. Många, många härliga skratt men också några med inslag av eftertänksamhet och melankoli.

Några finska sånger sjöngs som krigsbarn plägar göra.

Kaffe och smörgåsar serverades till självkostnadspris.

Vi enades om att kalla oss **"Sydvästan"**.

Men ack vad tiden gick fort! Vi skildes under stor munterhet och ser alla med längtan fram mot nästa möte den 19 maj!

Tack Annikki och Markku för ett strålande arrangemang.

Vid pennan
Veikko Bern

YSTAD

På årsmötet meddelade Börje Dahl att en sektion i Ystad också skulle bildas. Det visade sig att det var fem närvarande medlemmar från Ystadsområdet Inspirerade av rapporter om de olika sektioner som uppstått på olika håll inom vårt område beslöt de närvarande medlemmarna att omgående bilda en Ystadssektion.

Börje Dahl inbjöd då direkt till en första träff hemma hos honom.

Så fort kan det gå!

TANKAR OM...

Varför en förening för krigsbarn?

Inom golfen får man nya vänner. För några år sedan råkade jag att spela i samma 3-mannaboll – som det heter i golfspråk – med Soini. i Wittsjö. Det dröjde inte länge innan vi började att prata om krigsbarn. Jag själv är lite för ung för att vara ett krigsbarn; men min broder är.

Jag är en arbetsinvandrare från mitten på 60-talet. Alltså bara drygt två och ett halvt decennium senare än ni kom. Ni som barn, jag direkt efter värnplikten i Finland.

Främmande land

När man hamnar i ett främmande land, vill man inte vara ensam. Man söker sig till andra med samma "öde". Ni har bildat en förening, vi fann varandra i Finska Föreningar på våra nya hemorter. Man ordnar till att trivas med varandra, man lär sig att känna nya människor, man delar mig sig om det man har varit/är med om, man får nya vänner.

Soini hade fixat en ny stödmedlem till sin förening.

Varför att berätta?

"Ur Kalervo Hämäläinens Veteraanin iltahuuto:

Sakari med trogne vän Zack.

Kertokaa lapsenlapsille lauluin. Himmetä ei muistot koskaan saa! "Fritt översatt: Krigsveteranens aftonrop:

"Berätta till barnbarnen med sång.

Minnena får aldrig någonsin blekna!"

Ni krigsbarn om någon är själva minnen från kriget. Och ni har minnen att berätta egenupplevda, unika, värdefulla till barn och barnbarn: om livet där hemma, resan till Sverige, var ni hamnade, om mottagandet här, hur tog ni er fram här, vad har ni berikats med/gått miste om och mycket, mycket annat.

Er berättelse intresserar säkert dessutom många andra i er omgivning, vänner och bekanta. Jag har träffat – förstås många krigsbarn – dessutom väldigt många, som säger: "Han är krigsbarn, där bodde ett krigsbarn. Sedan vet de inte så mycket mer.

Bakom Arvid hittar jag Heikki som kommer strax utanför Helsingfors o.s.v.

Sakari Häkkinen

Sakari med syskon och systerdottern till min stora syster.

AKTUELLT

Planerade möten och träffar under 2014

Göingesektionens

Vårträff onsdagen den 9 maj kl 13:00 på Krutbruket i

Torsebro. Personlig inbjudan brevlades.

Kristianstadssektionens

har sin **VÅRTRÄFF** på Furuboda den 21/5 2014

Samling kl 12,30

Lunch kl. 13,00

Lunchbuffe, sallad, måltidsdryck och kaffe, kaka

Efter lunchen underhåller

Paul Skoog och informerar även om anläggningens verksamhet. Kostnad: 110:-
Inbjudan kommer

Träffpunkt Finland

på Senioren i Hässleholm
Vårens sista träff på restaurang T4. Samling 12.45.

Här kommer höstens tider.

Start 4/ 9, 2/10, 17/11
6/12. (i år en lördag).

Klocken 13.00 gäller för samtliga tillfällen.

Sydvästan

Har sin nästa träff den 19 maj, på Mötesplatsen i Kirseberg. Kl 13.00.

Sommarträff

I Karlshamn 3 juli

Samling 12.30 på Port Hotel, Karlskrona
Inbjudan kommer

Höstmötet

är under planering
Inbjudan kommer

Fortsättningskursen

i finska på Studieförbundet Vuxenskolan i Hässleholm fortsätter till hösten

HANS JÖNSSON

URSKÅNING MED STORT HJÄRTA

Efter en tids tapper kamp mot en svår sjukdom gick Hans Jönsson den 21 april ur tiden, 70 år gammal.

Hans föddes 1943 i Löderup. Då familjen flyttade till Pinntuvorna söder om Skillinge, var han nio år. Efter skolgången utbildade sig Hans till smed. Som sådan utvecklade han också stor skicklighet som konstsmidare. En av honom skapad julgran i smidesjärn ställs årligen ut i hamnen i Simrishamn.

Året 1978 förlovade sig Hans med Leena Strömberg. Hennes make hade avlidit till följd av en olyckshändelse och hon blivit änka med fyra barn. "Efter en lång startsträcka", som Hans brukade säga, gifte de sig först trettio två år senare, 2010.

Hösten 2008 arrangerade Hans och Leena föreningens första ålagille, som avhölls på Scoutgården i Skillinge. Arrangemanget blev hellyckat och väckte omedelbara önskemål om da capo! Sex år i rad ställde Hans och Leena med stor gästfrihet upp som arrangörer. Ålagillena i Skillinge blev årets absoluta höjdpunkt och lockade deltagare även från andra krigsbarnsföreningar. Senast, den 20 september 2013, rådde brist på ål. I stället fick vi äta lax. Detta dämpade dock varken den goda stämningen eller stora trivselen.

Hans Jönsson var urskåning. Jakt var ett av hans stora intressen, trädgård ett annat. Med åren blev Hans en varm vän av Finland och en avhållen, trogen och uppskattad stödmedlem i SFK. Personligen satte jag stort värde på hans fina humor och djupa kunskaper inom vitt skilda områden.

Minnet av hedersmannen Hans Jönsson lever för alltid kvar i våra hjärtan.

Jean Cronstedt

NYA MEDLEMMAR

Nya ordinarie medlemmar:

Pertti Laine, Önnestad

Eva Jonsson, Strömsnäsbruk

Stödmedlemmar:

Heidi Bengtsson, Hässleholm

Vivi-Anne Pennanen, Karlshamn

Leo Andersson, Sjöbo

Vi hälsar våra nya medlemmar Välkomna och hoppas ni ska trivas hos oss!

MEDLEMSAVGIFTEN

Glöm inte medlemsavgiften

Ord.medlem 150:-

Stödmedlem 75:-

Bet. på vårt Pg 13 44 19-1

Vår nya hemsida:

www.sydfinska.se

Kolla upp mötesdagar och träffar på hemsidan.

Skicka in artiklar med texter o bilder.

OBS! Angående medlemsavgiften GLÖM INTE att skriva avsändare!!! Vi kan inte spåra dem som inte uppgett avsändare.